При фронтальній формі організації контролю на запитання викладача в межах порівняно невеликого обсягу матеріалу короткі відповіді, звичайно з місця, дають багато студентів. Ця форма контролю дозволяє вдало сполучити перевірку з завданнями повторення і закріплення пройденного матеріалу, викликаючи підвищену активність аудиторії. Викладач ставить питання, як правило, перед усією аудиторією, щоб в обговоренні цих питань брали участь всі студенти. Кожен студент може доповнити, виправити, уточнити відповіді своїх товаришів, підтвердити ці доповнення прикладами і т.д.

Дуже часто фронтальне опитування приймає вигляд жвавої бесіди. При вмілому застосуванні фронтального опитування за порівняно невеликий час вдається здійснити перевірку знань у значної частини студентів. Однак при фронтальному контролі буває важко забезпечити докладність всебічність перевірки знань кожного студента окремо.

Якість фронтального контролю знань залежить від підбору, послідовності і постановки питань, що пропонуються: по-перше, кожне питання повинно бути цілеспрямованим і логічно завершеним, а по-друге — повинно бути гранично стиснутим, лаконічним і точним.

Аналіз відповідей студентів ефективний тоді, коли він проводиться за визначеними схемами. Ретельно проведений аналіз дозволяє глибоко вивчити прогалини і досягнення окремих студентів, виділити типові помилки й основні труднощі студентів, вивчити причини їхньої появи і намітити шляхи їхнього усунення.

Без добре налагодженої системи контролю знань і своєчасної оцінки результатів не можна говорити про ефективність навчання економічним дисциплінам.

Дерев'янко Т. М., канд. філос. наук, доцент,
кафедра філософії

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ІСПИТ У СИСТЕМІ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Однією із найважливіших проблем сучасного навчально-педагогічного дискурсу української вищої школи є поєднання, зорієнтованих на саморозвиток особи, принципів індивідуалізації навчання із необхідністю формалізації, стандартизації навчального

процесу. У взаємозв'язку із зазначеною проблемою, зокрема, впровадженням системи модульно-рейтингового оцінювання знань студентів з'являється тема забезпечення відкритості, прозорості, об'єктивності в оцінюванні якості знань. Спробую висловитися щодо окремих аспектів зазначеної проблематики на основі досвіду гуманітарного навчально-педагогічного дискурсу, зокрема, застосування карти самостійної роботи та проведення іспиту з курсу «Культурології (культурологія, етика, естетика)».

Карта самостійної роботи може розглядатися як своєрідний індивідуальний план, зобов'язання студента в освоєнні навчальної дисципліни, вибору та виконання певного виду самостійних робіт (обов'язкових, вибіркових), які оцінюються відповідними балами.

Метою самостійної роботи є змістовне осмислення інформації та ініціювання внутрішніх мотивацій до самостійно-пошукової діяльності, її втілювання у тексті як найвищій творчій цінності. Форми самостійної роботи різноманітні, це і: опрацювання першоджерел, письмові комплексні самостійні роботи(ПКСР), реферати, авто-реферати, творчі есе, рецензії, конспекти, переклад іноземних текстів, сценарії до культурологічної гри, етична експертиза життєвих ситуацій, тестування, анкетування, комп'ютерні та відео-презентації, науково-практична конференція «Діалог культур: комунікація і етикет», навчальні екскурсії. Все це забезпечує право студента на індивідуальний вибір форм і видів самостійної роботи, також відкриває можливості для реалізації права студентів на одержання максимальної кількості балів за поточну успішність, й відповідно, звільнення за рішенням кафедри від складання іспиту. Такий підхід уможливлює на практиці реалізовувати принцип індивідуалізації навчання через самостійну творчо-пошукову діяльність, а врахування інтересів та творчих ініціатив студентів сприяє зміні мотивацій щодо навчання, зростанню особистої відповідальності.

Письмовий іспит є завершальною ланкою оцінювання якості освоєння студентами основного змісту навчального курсу та розвитку гуманітарних компетенцій. Екзаменаційні питання складають систему завдань, що диференційовані за рівнем складності: *рівень І* — репродуктивний (максимальна оцінка відповіді на питання цього рівня — 5 балів) — вимагає відтворення основної навчальної інформації з дисципліни; *рівень ІІ* — алгоритмічний (максимальна оцінка відповіді на питання цього рівня — 10 балів) — передбачає здатність застосування знань в стандартній ситуації; *рівень ІІІ* — творчий, інноваційний (максимальна оцінка

відповіді на питання цього рівня — 15 балів) — передбачає здатність приймати рішення в нестандартній ситуації.

Студент *самостійно* обирає за шкалою ECTS варіант та номер екзаменаційного білета за ступенем складності A, B, C, отримує білет з переліком питань, підібраних з урахуванням різних рівнів і відповідних комбінацій (поєднань) останніх між собою. Обираючи варіант білета за ступенем складності студенти набувають навиків адекватної самооцінки, бо як демонструє практика навчитися жити в злагоді із собою та світом, то є найперше життєве завдання кожної людини. Студенти-інтроверти як правило недооцінюють свої можливості і потенціал, але саме їх відповіді з культурології є найбільш глибокими. Як допомогти таким студентам розкрити свій потенціал у середовищі переважної більшості — зовнішньо-активних, прагматично-орієнтованих студентів, а останнім — зрозуміти свою одномірність і недовершеність? Це є найголовніша проблема і завдання навчально-педагогічного дискурсу, і не лише з курсу культурології.

Оцінювання знань і вмінь студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, зокрема, завдання *поточного контролю* — від 0—50 балів, а *екзаменаційні завдання* — від 0—50 балів. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, передбачений навчальними модулями, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю і на іспиті.

Зубок М. І., професор кафедри
менеджменту банківської діяльності

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Реалізуючи принципи Болонських ініціатив вітчизняні виші застосовують різні підходи в організації навчального процесу та методиці навчання студентів. Але, як показує практика, найбільшу увагу вони приділяють контролю якості знань студентів. У той же час запроваджені підходи хоч і мають певну прозорість та відкритість, але з погляду автора все ж таки залишаються не повністю об'єктивними. Враховуючи, що об'єктивність оцінки якості знань важлива не тільки для студента та вузу, а і ще для